

Till ledamöter och ersättare i Utbildningsnämnden, Danderyds kommun

Stocksund 2026-06-09

Inför morgondagens behandling av ärendet "Redovisning av uppdrag att utreda förutsättningar för skolskjuts" vill jag uppmärksamma några betydande brister i beslutsunderlaget som riskerar att leda till långtgående konsekvenser utan att dessa har analyserats tillräckligt.

1. Likvärdighetsprincipen har inte belysts

Utredningen tycks utgå från att vårdnadshavare själva ska lösa transporterna mellan hemmet, Vasaskolan och Stocksund. Detta innebär i praktiken att familjers ekonomiska, tidsmässiga och logistiska förutsättningar får avgöra barns möjligheter att ta sig till skolan.

En sådan lösning riskerar att stå i konflikt med skolans grundläggande princip om likvärdighet. Alla familjer har inte tillgång till bil, flexibla arbetstider eller möjlighet att genomföra omfattande dagliga transporter. Konsekvenserna för olika grupper av elever och vårdnadshavare behöver därför analyseras betydligt mer ingående.

2. Samhällsekonomiska effekter och skattebortfall saknas

Utredningen fokuserar i huvudsak på kommunens direkta kostnader, men analyserar inte vilka kostnader som i stället flyttas över till familjerna.

Om vårdnadshavare behöver anpassa sina arbetstider, minska sin arbetstid eller avstå från arbetsinsatser för att lösa dagliga skoltransporter uppstår betydande samhällsekonomiska kostnader. Minskade arbetsinkomster innebär lägre skatteintäkter samtidigt som familjernas ekonomi påverkas negativt.

En besparing i kommunens budget är inte nödvändigtvis en samhällsekonomisk besparing om kostnaderna i stället överförs till vårdnadshavare. För att ge nämnden ett fullständigt beslutsunderlag bör även dessa konsekvenser analyseras och värderas.

3. Klimat- och trafikpåverkan har inte analyserats

Utredningen berör inte heller de klimat- och trafikmässiga konsekvenserna av förslaget.

Om upp till 224 elever berörs och en stor andel av transportererna behöver lösas med bil kommer detta sannolikt att generera ett betydande antal extra bilresor mellan Vasaskolan, Stocksund och elevernas hem varje dag. Konsekvenserna kan bland annat bli:

- Ökade utsläpp av växthusgaser.
- Försämrade lokal trafikmiljö.
- Ökad trängsel kring skolorna.
- Försämrade trafiksäkerhet för barn och unga.

Det är anmärkningsvärt att dessa effekter inte verkar ha analyserats eller kvantifierats, särskilt mot bakgrund av kommunens klimatmål och ambitioner om hållbara transporter.

4. Trafiksäkerheten måste stärkas oavsett beslut

Samtidigt vill jag understryka att fler barn som själva kan gå, cykla eller resa kollektivt till skolan är en positiv utveckling. För att detta ska vara möjligt måste kommunen säkerställa att eleverna kan göra det på ett tryggt och säkert sätt.

Om fler elever förväntas ta sig till skolan på egen hand ökar kraven på säkra skolvägar, trygga passager, fungerande gång- och cykelinfrastruktur samt trafikmiljöer som är anpassade för barn och unga. Oavsett hur frågan om skolskjuts hanteras bör behovet av trafiksäkerhetsåtgärder analyseras och redovisas.

5. Det finns ett betydande och växande engagemang bland berörda familjer

Frågan väcker stark oro bland vårdnadshavare och andra berörda invånare. För att synliggöra denna oro har en namninsamling startats.

<https://hallfast.eu/Underskrift/index.html>

På mindre än ett dygn har namninsamlingen samlat in 175 underskrifter. Det snabba gensvaret visar att frågan engagerar många familjer och att det finns ett stort behov av att säkerställa att alla konsekvenser av förslaget är ordentligt belysta innan beslut fattas.

När ett ärende berör 224 elever och deras familjer är det särskilt viktigt att beslutsunderlaget är fullständigt och att konsekvenserna har analyserats ur såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt perspektiv.

Avslutning

Jag vill därför uppmana utbildningsnämnden att säkerställa att beslutsunderlaget kompletteras innan några långsiktiga beslut fattas. Särskilt bör följande konsekvenser analyseras:

1. Konsekvenser för skolans likvärdighet.
2. Samhällsekonomiska effekter, inklusive kostnadsöverföring till familjer och eventuellt skattebortfall.
3. Klimat-, trafik- och trafiksäkerhetseffekter.
4. Behovet av trafiksäkerhetsåtgärder för de elever som förväntas gå, cykla eller resa kollektivt till skolan.

Har kommunen verkligen visat att kostnaden för skolskjuts försvinner – eller har man endast visat att kostnaden flyttas från kommunen till familjerna?

Beslut som påverkar 224 elever och deras familjer bör fattas först när samtliga relevanta konsekvenser har belysts och värderats. Det stora engagemang som redan visats genom namninsamlingen understryker vikten av att nämnden fattar ett välgrundat beslut baserat på ett fullständigt och transparent beslutsunderlag.

Med vänlig hälsning

Föräldrar i Stocksund

John Helgesson

Matilda Hölcke

Lovisa Meijer

Lina Högemark

Marie-Therése Löwen

Anna Wiktorsson